

Prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.
Ústav české literatury a komparatistiky FF UK
nám. Jana Palacha 2
116 38 Praha 1
e-mail: Josef.Vojvodik@ff.cuni.cz

Oponentský posudek na bakalářskou práci Anny Rodové *Cestopisy Karla Čapka*

Ve své bakalářské práci se Anna Rodová zabývá pěti cestopisy Karla Čapka v kontextu jeho díla a publicistiky dvacátých a třicátých let. Nejdříve sleduje žánrové spektrum Čapkových cestopisů (fejeton, causerie, črta, obrázek, list), v následující kapitole se zabývá jejich hlavními tématy, mezi nimiž dominují příroda/venkov a/vs. město, každodennost/všednost, „obyčejný život“. Závěrečná kapitola práce je věnována dobové recepci Čapkových cestopisů.

Otázka žánrů, na niž se Anna Rodová soustředí, je ve vztahu k cestopisům tím relevantnější, že ačkoliv mají cestopisy velmi dlouhou kulturní a literární tradici, sahající do antiky, zůstává dosud otázka žánru cestopisné literatury „rozostřená“ a problematická. To souvisí s okolností, že cestopisům je vlastní výrazná a zároveň velmi komplexní blízkost k románu (např. Durychovy cestopisné knihy jsou toho pěkným příkladem), což má jistě svůj význam také pro Čapkovy cestopisy. Z typologie žánrů, jak ji ve své práci skicuje Anna Rodová, vysvítá, že žánr „cestopisu“ se dále „rozpadá“ (ostatně podobně jako román) na další sub-žánry, spojující literární a neliterární typy textů, které do sebe cestopis integruje. Jde tedy o silně hybridní žánr, což Čapkovy cestopisy také ukazují. Kombinují nejen různé textové a žánrové typy, ale také média: jsou provázené autorovými kresbami a *Cesta na sever* také básněmi Olgy Scheinpflugové.

Cestopis je literární formou, která se pohybuje na hranici mezi fikčním a ne-fikčním žánrem, je zmíněnou hybridní literární formou také tím, že má velmi blízko rovněž k autobiografii. Cestopis je také ve specifickém slova smyslu translatorním žánrem: zprostředkovává jinou kulturu, zvyklosti atd. do vlastního jazyka a vlastním čtenářům. Právě tohoto aspektu si Anna Rodová všimá v souvislosti s dobovou recepcí Čapkových cestopisů. Čapek je pozorovatelem, který chce referovat o tom, co vidí, slyší, chce referovat o svých zkušenostech. Již v úvodu k svému prvnímu cestopisu, *Italským listům*, Čapek upozorňuje, že jeho fejetony nejsou žádným bedekrem po kulturních památkách. Je v nich patrný vliv civilismu, téměř nikde bychom nenašli žádnou emfázi, žádný vzrušený popis (např. uměleckých památek), jeho pozornost se soustředí na věci podružné, všední (v této souvislosti možno připomenout knihu Josefa Čapka *Nejskromnější umění*). Jak Anna Rodová správně podotýká (s. 21-22), styl Čapkových cestopisů je charakterizován tím, že se stále obrací k čtenáři/posluchači.

Práce Anny Rodové svědčí mj. o pečlivé recepci a reflexi sekundární literatury, týkající se Čapkových cestopisů i cestopisné literatury obecně, o uvážlivém metodickém přístupu i o osobním zájmu o zvolené téma.

Bakalářská práce Anny Rodové splňuje všechny požadavky kladené na tento typ kvalifikací. Doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“ (1).